

VERKLARING VAN GEEN BEDENKINGEN WET NATUURBESCHERMING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, vvgb soorten

Datum besluit : 1 april 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2018-014928 - gemeente Overbetuwe
Activiteit : aanleg en gebruik van Zonnepark Overbetuwe tussen A15 en
Betuweroute
Verlenen/weigeren : verlenen vvgb

Aanvrager : het college van bestuur van de gemeente Overbetuwe
OLO-nummer : 3993791
Zaaknummer : 2018-014928

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Overbetuwe van 18 december 2018 om een verklaring van geen bedenkingen (verder vvgb) op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb, naar aanleiding van een aanvraag om een omgevingsvergunning van 1 november 2018 af te geven. Voor de gevraagde omgevingsvergunning is een vvgb vereist.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag* en het *procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de *voorschriften*;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 18 december 2018 ontvingen wij een aanvraag van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Overbetuwe voor afgifte van een vvgb.

De vvgb wordt aangevraagd in verband met de aanleg en het gebruik van Zonnepark Overbetuwe. Het betreft de plaatsing van zonnepanelen op stellingen en de landschappelijke inrichting van het zonnepanelenpark.

De vvgb is van toepassing voor de poelkikker en grote modderkruiper.

Voor de beoordeling van de aanvraag is het aanvraagformulier Omgevingsvergunning inclusief bijlagen, d.d.1 november 2018, gebruikt.

Er is voor het aangevraagde project/de werkzaamheden niet eerder een vvgb/ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 6.10a van het Besluit omgevingsrecht

EEN VVGB AF TE GEVEN

aan Zonnepark Overbetuwe B.V., Plompetorengracht 19, 3521 CB Utrecht

voor de soort(en), verbodsbepaling(en) en wettelijke belang(en) zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang
Poelkikker <i>Pelophylax lessonae</i>	Artikel 3.5 lid 1	Het opzettelijk doden of vangen	A + B
	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	
	Artikel 3.5 lid 3	Het opzettelijk vernielen of rapen van eieren	
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	
	Artikel 3.6 lid 2	Het onder zich hebben of vervoeren	
Grote modderkruiper <i>Misgurnus fossilis</i>	Artikel 3.10 lid 1a	Het opzettelijk doden of vangen	A + B + C
	Artikel 3.10 lid 1b	Het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	

Belang:

A. Artikel 3.8 lid 5b onder 1 van de Wnb: in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats

B Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

C. Artikel 3.10 lid 2 onder a van de Wnb: in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied

en voor het gebruik van de middelen zoals weergegeven in tabel 2.

Tabel 2 Middelen

Soort	Verbod	Middel
Poelkikker <i>Pelophylax lessonae</i>	Vangen	Schepnet

Aan deze vvgb zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De vvgb geldt voor het project zoals aangegeven op de kaarten in bijlage 1.
2. De vvgb geldt tot het moment dat de werkzaamheden hebben plaatsgevonden, doch uiterlijk tot en met 31 december 2023.

3. De vvgb geldt uitsluitend voor de soort(en), verbod(en) en belang(en) zoals weergegeven in tabel 1 en voor het gebruik van de middelen zoals weergegeven in tabel 2.
4. De houder van de vvgb dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen vvgb is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen vvgb is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-014928.
5. De omgevingsvergunning met vvgb kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de houder van de omgevingsvergunning of in opdracht van de houder van de omgevingsvergunning handelende (rechts-)personen. De houder van de omgevingsvergunning blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de omgevingsvergunning.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de omgevingsvergunning met vvgb worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze vvgb, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van de omgevingsvergunning met vvgb en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ of deskundigen op het gebied van vogels en de soorten genoemd in tabel 1.
9. De ecologisch deskundige houdt tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bij in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd (digitaal) beschikbaar zijn op de projectlocatie.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

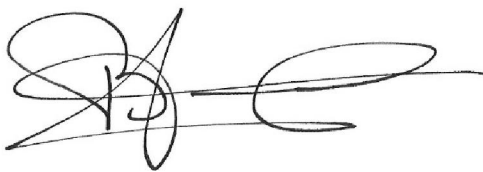
Soortspecifieke voorschriften

10. Alle maatregelen zoals genoemd onder de kopjes '*In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen*', '*In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen*' en '*Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen*' van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
11. De deskundige(n) voert / voeren in elk geval voorafgaande en tijdens de werkzaamheden de inventarisatie uit naar poelkikker en grote modderkruiper, veldbezoek(en) voor het uitsluiten van aanwezigheid van broedende vogels en begeleidt het vergraven van oevers en het plaatsen van schermen voor poelkikker. Daarnaast begeleidt de deskundige het beheer van het gebied.

Handhaving

Artikel 2.27, lid 5, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verder Wabo) bepaalt dat de vvgb bij de beschikking wordt gevoegd. Gelet op het bepaalde in artikel 5.2, lid 4, Wabo dient deze vvgb op het bedrijf aanwezig te zijn.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Hans Boerdam
Teammanager Vergunningverlening

Beroep vvgb

Het bevoegde gezag ter zake van het besluit waarop deze verklaring betrekking heeft, kan binnen zes weken beroep instellen tegen deze verklaring nadat het besluit waarop deze verklaring betrekking heeft, ter visie is gelegd. Het beroep kan worden ingesteld bij de Rechtbank Gelderland, Postbus 9030, 6800 EM Arnhem.

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Als gedurende de beroepstermijn om een voorlopige voorziening is verzocht, wordt het besluit niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Voor het behandelen van het beroepsschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Vergunning gebieden op grond van hoofdstuk 2 Wet natuurbescherming

Bepalen vergunningplicht op basis van de PAS

Uit de bij de aanvraag ingediende AERIUS-berekening van de aanlegfase volgt dat de stikstofdepositie op stikstofgevoelige delen van de Natura 2000-gebieden onder de grenswaarde ligt. De depositie blijft onder de 0,05 mol/ha/jaar. In de gebruiksfase is de stikstofemissie lager dan in de aanlegfase.

Vaststellen en beoordeling van de overige effecten niet zijnde stikstof-effecten

Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied Rijntakken ligt op ongeveer 1,7 km afstand van het project. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn er naast de effecten van stikstof geen andere effecten op het Natura 2000-gebied.

Conclusie

Het project heeft geen effect op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden. Er geldt daarom geen vergunningplicht op grond van de gebiedsbescherming van de Wnb.

Ontheffing soorten op grond van hoofdstuk 3 Wet natuurbescherming

Project

In de aanvraag beschreven project

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de realisatie van een zonnepark op 54 tot 66 ha binnen het plangebied (zie bijlage 1). Met enkele grondeigenaren vindt nog overleg plaats of zij willen deelnemen in het project. De zonnepanelen komen uitsluitend op agrarische percelen, inclusief de met gras begroeide heuvels in deelgebied 2. Bij de bouw van het zonnepark wordt een metalen ondersteuningsconstructie geplaatst waarvan de poten 1 tot 2 m in de grond worden geheid. Ook worden enkele transformatoren en ondergrondse elektriciteitskabels aangelegd. Tussen rijen zonnepanelen blijven grasstroken aanwezig (de foto bijlage 1 vormt een referentiebeeld van de plaatsing van de zonnepanelen). Bij de aanleg worden de aanwezige sloten in stand gehouden, alleen in deelgebied 1 wordt overwogen een sloot te dempen. Het beheer bestaat uit extensieve controle van het functioneren van de zonnepanelen en maaien of beweiden van de grasstroken.

Op enkele percelen zijn extra ingrepen nodig:

- De grondheuvels in deelgebied 2 worden afgegraven, aan de noordrand wordt een grondwal gehandhaafd.
- In deelgebied 1 wordt een 80 m lange sloot tussen de graspercelen gedempt en gecompenseerd door aanleg van natuurvriendelijke oevers verspreid in het hele plangebied. Deze sloot wordt alleen gedempt als duidelijk is dat geen nadelige effecten op beschermde soorten optreden, zo nodig door nader onderzoek naar aan- of afwezigheid van beschermde soorten uit te voeren.

Om het zonnepark landschappelijk in te passen en de natuurwaarde te versterken is tevens voorzien in de volgende elementen:

- Het aanplanten van een bomenrij langs de noordrand.
- De aanleg van plas-drasoevers langs de watergangen.
- Het plaatselijk aanplanten van struweel en knotwilgen.
- De realisatie van kruideneilanden rond hoogspanningsmasten met bijenhoeven.
- Het inzaaien van graskruidenstroken onder de hoogspanningsleiding.
- De realisatie van kruidenranden langs de noordrand van het plangebied.
- De aanleg van een bijenwal op de grondwal in deelgebied 2.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Het NDFF en andere gegevensbronnen zijn geraadpleegd. Daarnaast is het plangebied op 16 augustus 2018 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Planten

Het gebied bestaat in hoofdzaak uit agrarisch gebied met akkers en grasland. De zuidzijde wordt begrensd door de snelweg A15, met een watergang en brede berm erlangs. Door het hele plangebied loopt in oost-westrichting een bovengrondse hoogspanningsleiding, en tevens een aftakking naar het zuiden in deelgebied 4. Op de akkers wordt graan, mais en suikerbiet geteeld. In de akkerranden komen een aantal algemene akkerkruiden voor zoals duist, kweek, haagwinde, echte kamille en akkerdistel. In graslanden domineren grassen zoals Engels raaigras, ruw beemdgras, met slechts sporadisch kruiden zoals paardenbloem of ridderzuring. Deze soorten duiden in zowel akkers als graslanden op zeer voedselrijke omstandigheden. In deelgebied 2 zijn in het verleden bij de aanleg van de Betuwelijn heuvels tot circa 6 m hoog aangelegd. De heuvels zijn met gras begroeid en worden vrij intensief begraaasd door schapen. De begroeiing is hier kort en wat soortenrijker dan het overige grasland, met af en toe kruiden zoals kruipende boterbloem, gewoon biggenkruid, en speerdistel. Het meest westelijke perceel van dit deelgebied wordt eveneens door schapen begraaasd maar veel extensiever. Hier bestaat de vegetatie uit ruig grasland met veel glanshaver en gestreepte witbol. Ook in dit deelgebied duidt de vegetatie op voedselrijke omstandigheden, maar dit deelgebied is wel soortenrijker dan in de andere deelgebieden.

Verspreid in het gehele plangebied ligt een aantal sloten, meestal korte sloten in noord-zuidrichting, en tevens een sloot langs de gehele zuidrand, als begrenzing met de A15. De sloten variëren in breedte van 1 tot 5 m. De smalle zijn ondiep, maar de meeste zijn wel waterhoudend. De bredere sloten zijn tevens dieper, tot circa 1 m. Er is een schaarse flora van waterplanten zoals waterpest en kikkerbeet aanwezig. De waterranden en taluds zijn wel rijk begroeid. Hier domineren meestal grasachtigen en helofyten zoals liesgras, riet, grote lisdodde en grote en kleine egelskop. In kleinere aantallen komen diverse kruiden voor, zoals harig wilgenroosje, grote kattenstaart en akkerdistel. Af en toe komen typische soorten van het rivierengebied voor, zoals heeblaadjes, grote klit, echt bitterkruid, heen en zeegroene rus. Het zijn alle planten die duiden op zeer voedselrijke omstandigheden.

Er liggen tevens enkele percelen met natuur (bos met gras- en ruigteranden). Deze blijven behouden en behoren niet tot het project.

De uit de omgeving bekende beschermde planten (NDFF) zijn een aantal zeldzame akkerkruiden die alleen op extensief gebruikte akkers (lagere bemesting en minder onkruidbestrijding) voorkomen. De lokale omstandigheden zijn niet geschikt als groeiplaats voor deze soorten.

Vleermuizen

Er zijn zes op basis van de Wnb beschermde grondgebonden vleermuissoorten bekend in de naaste omgeving van het plangebied en nog enkele soorten in de ruimere omgeving (NDFF).

Het enige gebouw in het plangebied is een (kleine) vervallen schuur van ongeveer 30 m² in deelgebied 6. Door de grote gaten is er geen geschikt microklimaat en is deze schuur ongeschikt als verblijfplaats van gebouw-bewonende vleermuizen. Binnen grote delen van het plangebied zijn geheel geen bomen aanwezig, behalve in deelgebieden 2 en 4.

In deelgebied 2 staan Italiaanse populieren die door de dichte zijtakken niet geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. In deelgebied 4 is veel jonge aanplant aanwezig, en tevens staan daar op het oude erf enkele dikkere bomen. Ook deze bomen hebben geen zichtbare holtes, spleten of loszittende stukken schors die als verblijfplaats van vleermuizen kunnen dienen.

Het plangebied kan onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen. Met name bredere sloten (in vrijwel gehele plangebied langs de zuidrand, en sloten in deelgebied 1) en langs bosranden en bomenranden (deelgebieden 2 en 4) zijn hiervoor geschikt. De zuidrand is veel minder geschikt vanwege het drukke autoverkeer met veel licht van autolampen, behalve als er een dichte bomenrand langs ligt, zoals bij delen van deelgebied 3 en 7. De akkers en graslanden zelf, en ook de noord-zuid verlopende dwarssloten zijn weinig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Als vliegroute is de noordrand langs sloot lang de Betuwelijn geschikt, en hierop aansluitend ook de Hoge Brugstraat met bomenlaan in deelgebied 4, en de heuvels in deelgebied 2.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn 16 op basis van de Wnb beschermde grondgebonden zoogdiersoorten bekend in de omgeving van het plangebied (NDFF). Voor 11 van deze soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De vijf niet-vrijgestelde soorten betreffen boommarter, steenmarter, das, damhert en bever. Voor twee soorten die bekend zijn in de omgeving vervalt in 2019 de vrijstelling van de verbodsartikelen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dit betreft wezel en bunzing. Tijdens het veldbezoek zijn deze soorten niet waargenomen, en ook geen verblijfplaatsen of sporen zoals uitwerpselen, dassenwissels of vraatsporen van bever.

Binnen het plangebied zijn geen voor boommarter geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Het plangebied is als foerageergebied weinig geschikt voor deze soort, omdat er vrijwel geen grotere bomen zijn en er ook weinig bos in de wijdere omgeving is. Bij de vervallen schuur in deelgebied 5 zijn geen sporen van steenmarter aangetroffen. Andere geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter ontbreken. Vooral ruiger begroeide delen in deelgebieden 1 en 2 en de natuurelementen in deelgebied 4 zijn geschikt als foerageergebied. In de overige gebieden is hooguit incidenteel een steenmarter of das te verwachten.

Das wordt volgens Staatsbosbeheer pas recent, sinds 2017, in de omgeving Nijmegen ten noorden van de Waal, in de Bemmelse Waard en Gendtse polder, waargenomen (Gelderlander, 2017). Verblijfplaatsen van das zijn niet aangetroffen en zijn hier ook niet bekend bij Geldersch Landschap, dat de bosachtige en ruigere terreindelen in deelgebieden 2 en 4 beheert.

Voor bever ontbreekt geschikt biotoop met grotere wateren en bomen op de oevers. De waarneming van damhert zullen uit gevangenschap ontsnapte dieren betreffen, aangezien geen wilde populatie tussen de grote rivieren bekend is.

Bunzing en wezel hebben een voorkeur voor structuurrijk kleinschalig landschap met voldoende dekking in ruigtes of houtelementen. Verblijfplaatsen zijn bestaande gaten en holten, zoals rattenholen, drainagepijpen, houtstapels, takkenhopen, opgestapeld puin, holle bomen, schuurtjes, stapels hooi- en stobalen (RUD Noord-Holland, 2018). Tijdens het veldbezoek zijn deze dieren niet waargenomen en zijn ook geen sporen of verblijfplaatsen aangetroffen op de locaties waar de ontwikkelingen zijn voorgenomen. De natuurterreinen binnen het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor wezel en bunzing, en ook voor verblijfplaatsen voor langere perioden. Het agrarisch gebied is door het intensieve gebruik en met name in het winterhalfjaar ook door openheid, hooguit matig geschikt als foerageergebied met name in de slootkanten.

Uit de omgeving van het plangebied zijn ook een aantal algemene grondgebonden zoogdieren bekend. Voor een aantal van deze algemenere soorten is in het onderzoeksgebied geschikt leefgebied aanwezig. Het gaat om soorten als veldmuis, huisspitsmuis, haas, vos en egel. Voor deze te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Gelderland bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

Vogels

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nestplaatsen jaarrond beschermd zijn (NDFF) en ook uit een verder verleden (Bureau Waardenburg, 2008). Een aantal van deze soorten hebben nesten in gebouwen, zoals huismus, steenuil en gierzwaluw. In het vervallen schuurtje in deelgebied 5 zijn geen nesten aangetroffen, en verdere bebouwing ontbreekt in het plangebied. Soorten die nestelen in gebouwen kunnen worden uitgesloten.

De bomen zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op nestholten en nesten. Er zijn geen nesten of geschikte nestplaatsen aangetroffen voor soorten met jaarrond beschermde nesten zoals buizerd, ransuil of boomvalk. Tijdens het veldbezoek zijn havik, buizerd en boomvalk waargenomen, jagend, en de havik rustend op de spoorlijn langs het plangebied. Het plangebied maakt waarschijnlijk deel uit van het foerageergebied van een aantal soorten roofvogels en uilen met jaarrond beschermde nesten. Naast de waargenomen soorten kan dit bijvoorbeeld ook de steenuil betreffen, waarvan broedterritoria bekend zijn in het gebied rond de Mellardsestraat (Loo Plan, 2015), circa 400 m ten noorden van deelgebied 2. Het meest geschikt zijn de natuurelementen in deelgebied 4, de heuvels en ruigere hoek in deelgebied 2. De overige gebieden zijn hooguit matig geschikt voor deze soorten. In de omgeving van het plangebied is in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig.

Uit de omgeving is ook de roek bekend. Nestplaatsen zijn in of direct grenzend aan het plangebied niet aangetroffen. Mogelijk maakt het gebied wel deel uit van foerageergebied van roeken die op iets grotere afstand broeden. Roeken kunnen foerageren tot 5 km van de broedplaats (Kennisdocument Roek, BIJ12 2017c).

In de watergangen verspreid in het plangebied zijn tijdens het veldbezoek meerkoet, kuifeend en wilde eend aangetroffen en deze kunnen hier ook tot broeden komen. De agrarische percelen zijn door het intensieve gebruik weinig geschikt als broedbiotoop, maar enkele algemene vogels zoals Kievit of graspieper komen hier mogelijk tot broeden. De opgaande begroeiing in deelgebieden 2 en 4 vormt broedgebied voor algemene broedvogels zoals roodborst, winterkoning, houtduif en tijtjaf.

Amfibieën, reptielen en vissen

Uit de omgeving van het plangebied (0 - 5 km) is het voorkomen bekend van één vissoort, twee reptielensoorten en negen beschermde amfibieënsoorten (NDFF). Van deze soorten zijn grote modderkruiper (vis), ringslang en hazelworm (reptielen), poelkikker, kamsalamander, alpenwatersalamander en rugstreeppad (amfibieën) niet vrijgesteld van verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De grote modderkruiper komt voor in ondiepe watergangen met veel water- en oeverplanten. Met name de kleinere waterhoudende sloten in het plangebied vormen geschikt leefgebied voor deze soort. Op basis van het veldonderzoek kan voor het plangebied het voorkomen van grote modderkruiper niet worden uitgesloten.

Ringslang is bekend uit de omgeving, echter in de omgeving is de verspreiding grotendeels beperkt tot de omgeving van de Rijn (Ravon, 2018). Ringslang is gebonden aan waterrijke habitats, maar hij heeft ook ruigtes met open zonnige plekken nodig en broeihopen voor ei-afzetting. Binnen het plangebied komt deze combinatie van biotopen niet voor.

Hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. De soort komt voor in open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen, in en rond bossen en heiden. Binnen het plangebied is alleen het bos in deelgebied 4 mogelijk geschikt als leefgebied.

Tijdens het veldbezoek zijn enkele groene kikkers waargenomen.

Voor poelkikker zijn vooral deelgebieden 1 en 2 geschikt als leefgebied, maar ook elders in het plangebied kan deze soort in kleinere aantallen voorkomen, door de combinatie van sloten die geschikt zijn als voortplantingswater met agrarisch gebied als landbiotoop. Op basis van het veldonderzoek kan voor het plangebied het voorkomen van poelkikker niet worden uitgesloten.

Het grootste deel van plangebied is door het ontbreken van geschikt voortplantingswater (zoals poelen) en landbiotoop (ruigtes, bosjes, extensief gebruikt grasland) niet geschikt als leefgebied voor alpenwatersalamander en kamsalamander. Alleen het oude erf met poel bij de Zwarteweg en de poel langs de Hoge Brugstraat in deelgebied 4 zijn geschikt als leefgebied voor deze soorten.

Voor rugstreeppad is het plangebied niet geschikt als leefgebied door het ontbreken van geschikt voortplantingswater (kleiputten en tijdelijke wateren in braakliggend terrein) en landbiotoop (zandige en ruderaal terreinen, of opgeslagen goederen).

Uit de omgeving van het plangebied is tevens het voorkomen van de algemenere amfibieënsoorten bekend, zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten vormen de sloten geschikt voortplantingsbiotoop, en de oevers en in mindere mate de agrarische percelen geschikt landbiotoop. In de provincie Gelderland geldt voor deze soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

Ongewervelden

Uit de omgeving van het plangebied (0 - 5 km) is het voorkomen bekend van vier beschermde vlindersoorten en een libel (NDFF). Gezien de inrichting en het intensieve gebruik is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied voor ongewervelden. Binnen en direct rond het plangebied zijn geen beschermde dagvlinders, nachtvlinders, libellen en overige ongewervelden te verwachten, uitgezonderd een enkel zwervend exemplaar.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Planten

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen en te verwachten. Het nemen van vervolgstappen voor in het kader van de Wnb beschermde planten is in voorliggende situatie niet nodig.

Vleermuizen

Bij de inrichting van het plangebied gaat geen verblijfplaats of essentiële vliegroute van vleermuizen verloren. Het plangebied verandert wel als foerageergebied voor vleermuizen, maar gaat niet verloren. Hiervoor zijn vooral de randen met sloten, bermen en bomen van belang, en deze blijven vrijwel alle behouden in de planontwikkeling. Eén watergang in deelgebied 1 wordt vergraven. Deze watergangen zijn met name geschikt voor vleermuizen die in open gebieden kunnen foerageren, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Voor deze soorten blijft binnen het plangebied geschikt leefgebied aanwezig en bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. De inrichting van de agrarische percelen met zonnepanelen en het beheer als zonnenveld heeft geen verstorende invloed op de voor vleermuizen waardevolle randen. Na de realisatie van het zonnepark zal de ecologische waarde van de watergangen en de nu nog agrarische percelen juist toenemen vanwege het extensievere gebruik van de percelen tussen de watergangen. Derhalve gaat geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen verloren en kan een negatief effect ten aanzien van vleermuizen worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geen beschermde niet-vrijgestelde soorten aangetroffen of te verwachten, behoudens een incidenteel bezoek door steenmarter. Het plangebied zal geschikt blijven als foerageergebied van deze soort en bovendien is in de omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief hoogwaardig leefgebied aanwezig.

Er zijn geen verblijfplaatsen van das in het gebied bekend. Gezien de geïsoleerde ligging tussen snelweg en spoorlijn is regelmatig gebruik van het plangebied als foerageergebied uit te sluiten.

Voor wezel en hermelijn blijven de leefgebieden van goede kwaliteit, de natuurterreinen binnen het plangebied, behouden. Het agrarisch gebied is door het intensieve gebruik en met name in het winterhalfjaar ook door openheid, niet geschikt als permanent leefgebied voor deze soorten. Wel kan wezel of bunzing vanuit de natuurelementen af en toe voedsel komen zoeken, met name in de slootkanten. Door voorafgaand aan de werkzaamheden de begroeiing kort te maaien, worden de werklocaties onaantrekkelijk gemaakt en zijn werkzaamheden zonder negatief effect op wezel en bunzing uit te voeren. Bij de voorgenomen ontwikkeling ontstaat hoogwaardiger foerageergebied door de aanleg van natuurvriendelijke oevers, struweel, kruidenranden en bloemrijk grasland. Dus na de inrichting van het gebied neemt de waarde voor deze soorten juist toe.

Verder kunnen als gevolg van het plan enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Op basis hiervan is de conclusie dat negatieve effecten ten aanzien van grondgebonden zoogdiersoorten kunnen worden uitgesloten.

Vogels

Als gevolg van de ontwikkeling gaan geen nestplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten verloren. Het plangebied verandert als foerageergebied voor soorten als steenuil, havik, buizerd en boomvalk. Het zal niet verslechteren maar juist verbeteren. De huidige akkers en graslanden worden namelijk in de huidige situatie intensief gebruikt en zijn matig geschikt als foerageergebied voor bijvoorbeeld buizerd en steenuil. Bij de voorgenomen ontwikkeling ontstaat hoogwaardiger foerageergebied door de aanleg van natuurvriendelijke oevers, struweel, kruidenranden en bloemrijk grasland. Daarnaast worden de grasstroken tussen de rijen zonnepanelen en onder de draden van de hoogspanningsleiding extensief beheerd en blijven geschikt als foerageergebied. Voor roek geldt dat het plangebied hooguit een klein deel van het foerageergebied kan uitmaken, gezien de smalle strook die het plangebied vormt en de aanwezigheid van veel potentieel foerageergebied direct ten noorden en zuiden van het plangebied. Essentieel foerageergebied van deze soort gaat niet verloren als gevolg van het plan.

Door de ontwikkeling verandert het broed- en foerageergebied voor overige vogelsoorten. Voor veel algemene soorten zal het plangebied ook in de nieuwe situatie geschikt zijn als broedgebied. Voor de overige te verwachten vogelsoorten kan men ervan uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als vernietiging en verstoring van broedgevallen van vogels wordt voorkomen. Dit kan plaatsvinden door werkzaamheden zo veel mogelijk buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen bij veel werkzaamheden tijdig voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen en rond het werkgebied. Het bewerken van de grond vóór de broedtijd is een van de mogelijke maatregelen, maar niet voldoende. Op een beperkt aantal percelen waar in de broedtijd werkzaamheden zijn gepland, kunnen vogels worden verjaagd voordat ze beginnen met broeden, door hierin gespecialiseerde bedrijven. De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt. Dus een negatief effect op vogels als gevolg van de ontwikkelingen kan worden uitgesloten als werkzaamheden buiten de broedperiode worden uitgevoerd.

Amfibieën, reptielen en vissen

Negatieve effecten op het leefgebied van grote modderkruiper en de voortplantingsbiotoop van poelkikker kunnen optreden door het vergraven van sloten.

Tevens kan een negatief effect optreden op de landbiotoop van poelkikker tijdens werkzaamheden voor de inrichting van de zonnevelden. Poelkikker kan voedsel zoeken op land in de omgeving van voortplantingswater en hier ook overwinteren. De zomerhabitat bevindt zich grotendeels in een zone tot 15 m van het voortplantingswater en de overwinteringshabitat bevindt zich tot maximaal 200 m hier vandaan. Het kennisdocument poelkikker (BIJ12, 2017b) geeft aan dat voor de landbiotoop de periode van winterrust een kwetsbare periode is. Er wordt uitgegaan van een worst-case situatie dat poelkikker overal in het plangebied voorkomt.

Het mogelijke leefgebied voor hazelworm in deelgebied 4 wordt niet aangetast door de ontwikkeling zodat een negatief effect op hazelworm is uitgesloten.

Ook voor andere beschermde niet-vrijgestelde soorten treden geen negatieve effecten op. Na inrichting van het gebied met zonnepanelen ontstaan juist betere leefomstandigheden op de huidige intensief agrarisch gebruikte percelen. Door het extensievere grondgebruik in combinatie met de instandhouding van de watergangen wordt het geschikter voor amfibieënsoorten. Daarnaast wordt hoge kwaliteit biotoop gerealiseerd door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en kruidenrijk grasland rond hoogspanningsmasten.

Als gevolg van het plan kunnen tijdens de inrichting enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Ongewervelden

Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op ongewervelden verwacht.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Wezel en hermelijn

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de begroeiing kort gemaaid op de percelen waar zonnepanelen worden geplaatst (mits geen broedvogels worden verstoord). Zo worden de werklocaties onaantrekkelijk gemaakt en zijn werkzaamheden zonder negatief effect op wezel en bunzing uit te voeren.

Vogels

Er worden natuurvriendelijke oevers, struweel, kruidenranden en bloemrijk grasland aangelegd en beheerd. Daarnaast worden de grasstroken tussen de rijen zonnepanelen en onder de draden van de hoogspanningsleiding extensief beheerd. Het wordt beheerd middels drukbegrazing met schapen zodat het gebied niet verruigt en eenzijdig ontwikkelt of natuurwaarden te veel worden verstoord. De ontwikkeling van de vegetatie in het gebied wordt gemonitord en bijgestuurd (beheerplan voor natuurelementen Zonnepark Overbetuwe van 31-10-2018). Zo wordt voorkomen dat foerageergebied voor steenuil, havik, buizerd en boomvalk verloren gaat.

Werkzaamheden worden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd. Het broedseizoen is niet voor elke soort gelijk maar loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli. Op de percelen waar binnen het broedseizoen wordt gewerkt, worden vogels voorafgaand aan de werkzaamheden en voordat ze broeden, verjaagd. Zo wordt voorkomen dat nesten van vogels worden vernietigd of verstoord.

Grote modderkruiper en poelkikker

Voorafgaand aan de demp van de sloot in deelgebied 1 wordt nader onderzoek uitgevoerd naar aan- of afwezigheid van grote modderkruiper en poelkikker. Indien deze beschermde soorten aanwezig blijken te zijn, wordt de sloot niet gedempt, maar gehandhaafd. Zo wordt voorkomen dat leefgebied van grote modderkruiper en poelkikker verloren gaat.

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt nader onderzoek uitgevoerd naar aan- of afwezigheid van poelkikker in het gehele plangebied. De beste methode om poelkikker te inventariseren is op basis van kooractiviteit bij het voortplantingswater. De meest geschikte maanden hiervoor zijn mei en juni (BIJ12, 2017b). Op de percelen waar de poelkikker niet voorkomt worden geen maatregelen genomen en op de andere percelen wel (zie mitigerende maatregelen). Zo wordt voorkomen dat poelkikkers onnodig worden gedood.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een vvgb nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Grote modderkruiper

Bij het realiseren van verbrede, natuurvriendelijke oevers wordt een smalle strook grond tussen oever en water in stand gehouden en deze wordt pas op het laatst verwijderd. Het kennisdocument grote modderkruiper (BIJ12, 2017a) geeft aan dat zo geen verstoring optreedt. Dit is gunstig voor grote modderkruiper en veel ander waterleven. Zo wordt zoveel mogelijk voorkomen dat grote modderkruipers worden gedood en wordt het leefgebied van grote modderkruiper zo min mogelijk verstoord.

Poelkikker

In een zone van 200 m langs voortplantingswateren worden de volgende maatregelen genomen om nadelige effecten op de landbiotoop van poelkikker door werkzaamheden bij de inrichting te voorkomen:

- De aanleg van zonnepanelen vindt plaats buiten de kwetsbare periode van winterrust. De kwetsbare periode is van half oktober tot half april (BIJ12, 2017b).
- Op de percelen waar werkzaamheden in de kwetsbare periode moeilijk zijn te vermijden, worden schermen langs voortplantingswater geplaatst in de periode van kooractiviteit (mei/juni), om te voorkomen dat poelkikkers de werklocatie gaan bevolken in de periode direct daarna. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van glad landbouwplastic van 50 cm hoog en minimaal 10 cm ingegraven in de grond (BIJ12, 2017b). Het scherm wordt enkele meters uit de oever geplaatst zodat deze oeverzone wel beschikbaar blijft voor poelkikker. In het afgeschermd gebied kan vanaf dat moment worden gewerkt (mits geen broedvogels worden verstoord).

Zo wordt zoveel mogelijk voorkomen dat poelkikkers worden gedood.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. De aanvrager is van mening dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden omdat alle maatregelen kunnen worden gezien als preventieve maatregelen.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. Daarnaast hebben wij de voorgestelde maatregelen beoordeeld. In de aanvraag is geoordeeld dat alle maatregelen preventief van aard zijn waardoor effecten kunnen worden voorkomen. Wij hebben geoordeeld dat een deel van de maatregelen mitigerend is om effecten te beperken.

Wij zijn het eens met alle voorgestelde maatregelen. Maar enkele maatregelen zijn niet specifiek genoeg of niet uitgebreid genoeg beschreven. De onderstaande specifieke maatregelen worden daarom aanvullend opgenomen.

Grote modderkruiper en poelkikker

Bij de mitigerende maatregel voor de grote modderkruiper waarbij een verbrede, natuurvriendelijke oever wordt vergraven, dient rekening te worden gehouden met de poelkikker. Indien ter plaatse van de vergraving poelkikkers voorkomen dan dient zoveel mogelijk te worden voorkomen te worden dat poelkikkers worden gedood door het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden af te schermen voor poelkikkers.

Poelkikker

De preventieve maatregel om de aanwezigheid van poelkikker uit te sluiten dient uitgevoerd te worden door in de maanden mei-juni twee avonden bij de juiste omstandigheden (optimaal is als het 's avonds niet te koud is of overdag zonnig of als het regent en de temperatuur hoger is dan 10-12 graden Celsius na een periode van droogte) te inventariseren op basis van kooractiviteit.

De mitigerende maatregel waarbij er enkele meters uit de oever een scherm wordt geplaatst mag alleen worden uitgevoerd aan 1 zijde van een watergang omdat er anders mogelijk te weinig landbiotoop beschikbaar blijft.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke soort(en) welke verbodsbepalingen worden overtreden en welke middel(en) hiervoor kunnen worden ingezet. Deze zijn weergegeven in tabel 1 en 2. Voor deze soort(en), verbod(en) en middel(en) wordt de vvgb verleend.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

De gemeente Overbetuwe heeft een ambitieus klimaatbeleid. In 2030 wil de gemeente klimaatneutraal zijn. Daarvoor is de inzet van een breed scala aan maatregelen nodig, variërend van energiebesparing in de gebouwde omgeving tot het ontwikkelen van het grootschalig opwekken van duurzame energie met zon en wind. Hierbij is er geen keuze uit de ene technologie of de andere. Alle maatregelen zijn nodig om de doelstellingen te behalen. Zo ook het realiseren van grote zonneparken.

De locatie voor het zonnepark is met name gekozen op basis van landschappelijke criteria. De gemeente kiest bewust voor het clusteren van verschillende infrastructurele werken aan de zuidgrens van de gemeente, rond de strook tussen de A15 en de Betuweroute. Naast de bestaande verkeersinfrastructuur (snelweg en spoor), de hoogspanningslijn en het bedrijventerrein Park15 worden hier ook windturbines geplaatst in het verlengde van het windpark Nijmegen. De koppeling van verschillende vormen van duurzame energieopwekking, naast de reeds aanwezige infrastructuur, verdient de voorkeur boven het plaatsen van zonnepanelen in het open landschap elders in de gemeente.

Bij de inrichting van het zonnepark is ervoor gekozen om de percelen met de grootste natuurwaarden ongemoeid te laten zodat de invloed op beschermde soorten zo beperkt mogelijk is.

Bij de uitvoering wordt rekening gehouden met de gevoelige perioden van de verschillende soortgroepen.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

De uitvoering van het project in een ander gebied leidt niet tot een beter resultaat voor beschermde soorten in de gemeente. De periode en methode van inrichting en uitvoering zorgen ervoor dat de invloed op de beschermde soorten minimaal is tijdens de uitvoering en een goed eindresultaat geeft.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welk wettelijk belang op het project van toepassing is. Dit betreft voor de poelkikker het belang van de bescherming van wilde flora en fauna en voor de grote modderkruiper het belang van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. Daarnaast zijn er nog enkele aanvullende belangen van toepassing.

Het doel van het project is om duurzame energie op te wekken zodat de snelheid waarmee het klimaat verandert, kan worden ingeperkt. Als gevolg van de huidige klimaatverandering verschuiven de verspreidingsgebieden van verschillende soorten. Hierdoor veranderen de biotische en abiotische omstandigheden in de huidige leefgebieden van de in Nederland voorkomende soorten waardoor de omstandigheden voor een soort ongunstiger kunnen worden. Voor de poelkikker is niet direct vastgesteld dat de omstandigheden reeds ongunstiger zijn geworden vanwege de huidige klimaatverandering maar om te voorkomen dat dit wel gaat gebeuren is het noodzakelijk om het mogelijke effect zo veel mogelijk in te perken. Voor de grote modderkruiper geldt hetzelfde en daarom is dit belang ook van toepassing op deze soort.

Naast de effecten op de klimaatverandering heeft het duurzaam opwekken van energie een gunstig effect op het milieu en gezondheid van de bevolking ten opzichte van het verbranden van eindige bronnen. Het belang van volksgezondheid, dwingende reden van groot openbaar belang, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten zijn daarom ook van toepassing op het project.

De belangen zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Er is sprake van het mogelijk dempen van één sloot in het plangebied. Dit vindt uitsluitend plaats nadat met aanvullend onderzoek is vastgesteld dat hier geen grote modderkruiper en poelkikker voorkomen. Als poelkikker of grote modderkruiper hier wel voorkomen wordt de sloot gehandhaafd en dan heeft dit dus geen effect op deze soorten.

De geplande werkzaamheden zouden kunnen leiden tot het verstoren en/of doden van de poelkikker en het verstoren of vernielen van rustplaatsen. Dit geldt voor de werkzaamheden bij de installatie van de zonnepanelen en bij de aanleg van verbrede oevers. De verwachting is dat poelkikker slechts in lage dichtheid in de percelen voorkomt. Voor de werkzaamheden in de percelen hoeft de grond niet over grote oppervlakten te worden bewerkt en de verstoring per perceel is van korte duur. Langs sloten waar de aanwezigheid van poelkikker is vastgesteld worden niet beide oevers tegelijk vergraven. De oever die wordt vergraven wordt vooraf afgeschermd met een scherm om poelkikker hieruit te weren. Zo wordt door goede timing en fasering van de werkzaamheden, en door het plaatsen van schermen om amfibieën te weren op bepaalde locaties het negatieve effect zeer sterk beperkt.

Een negatief effect op grote modderkruiper (en veel ander waterleven) bij het realiseren van verbrede, natuurvriendelijke oevers wordt voorkomen door bij het afgraven eerst een smalle strook grond tussen oever en water in stand te houden, en deze pas op het laatst te verwijderen. Zo ontstaat een uitbreiding van leefgebied voor grote modderkruiper zonder dat het bestaande leefgebied wordt aangetast.

In de beheerfase zal de kwaliteit als leefgebied van poelkikker juist toenemen door het extensieve grondgebruik gecombineerd met aanleg van natuurvriendelijke oevers en kruidenranden. De staat van instandhouding van poelkikker zal door de werkzaamheden in de aanlegfase niet worden aangetast, en in de gebruiksfase gunstig worden beïnvloed.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soorten.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde vvgb worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

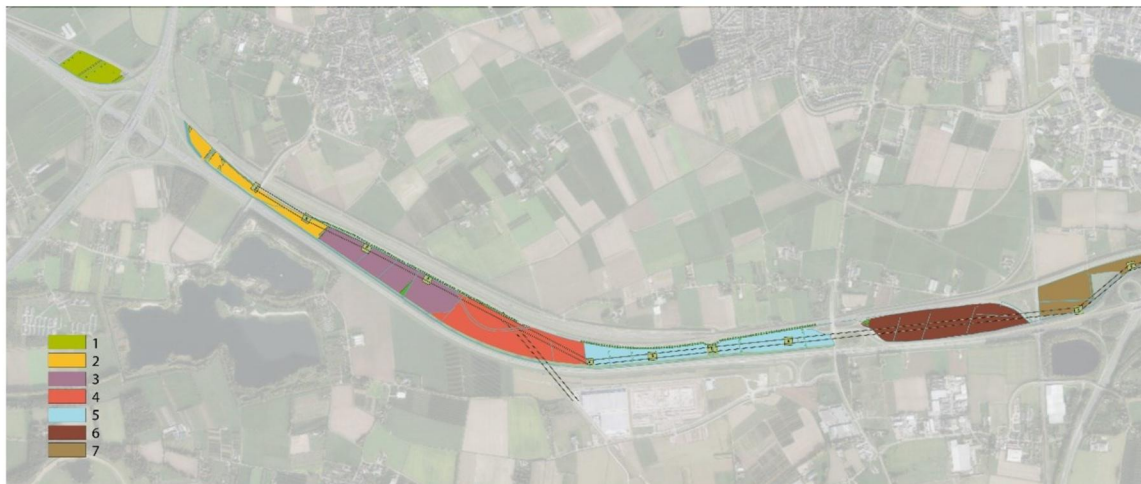
Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 1.11, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling, ontheffing of vvgb. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.

Bijlage:

- Bijlage 1: Kaarten projectlocatie

BIJLAGE 1

Kaarten projectlocatie

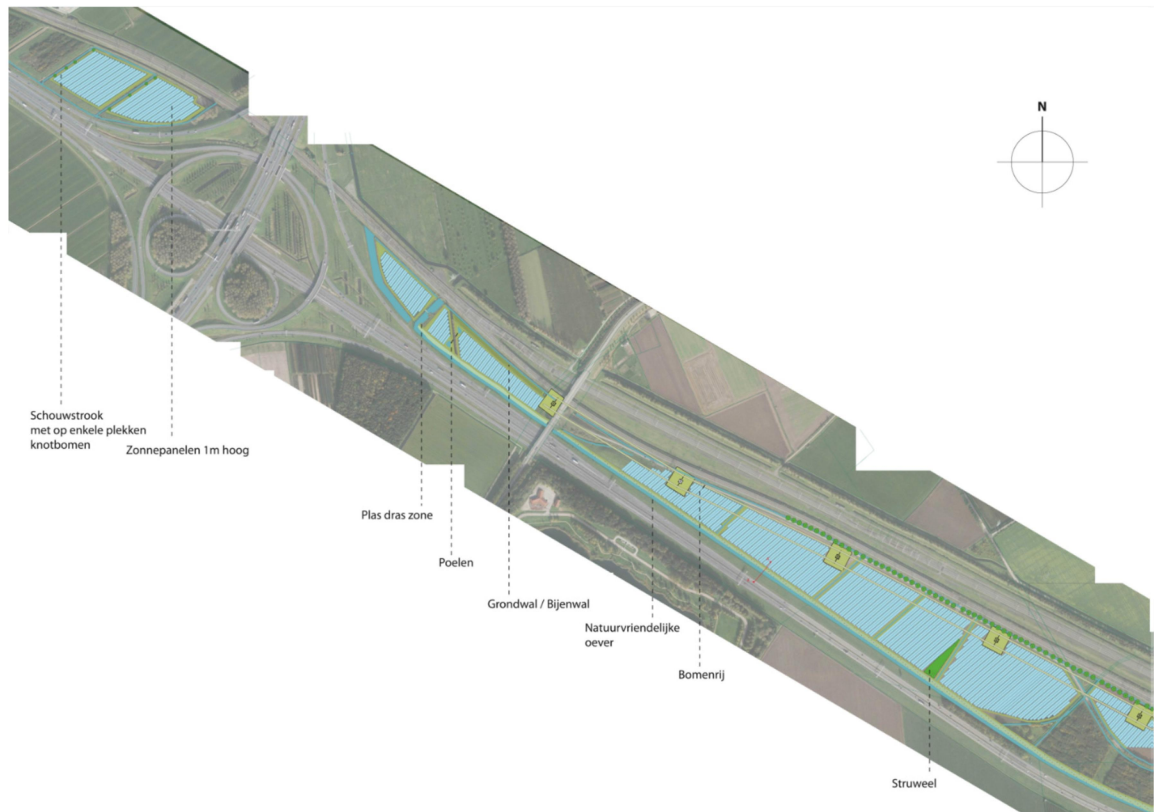
Figuur 1 Plangebied met 7 deelgebieden

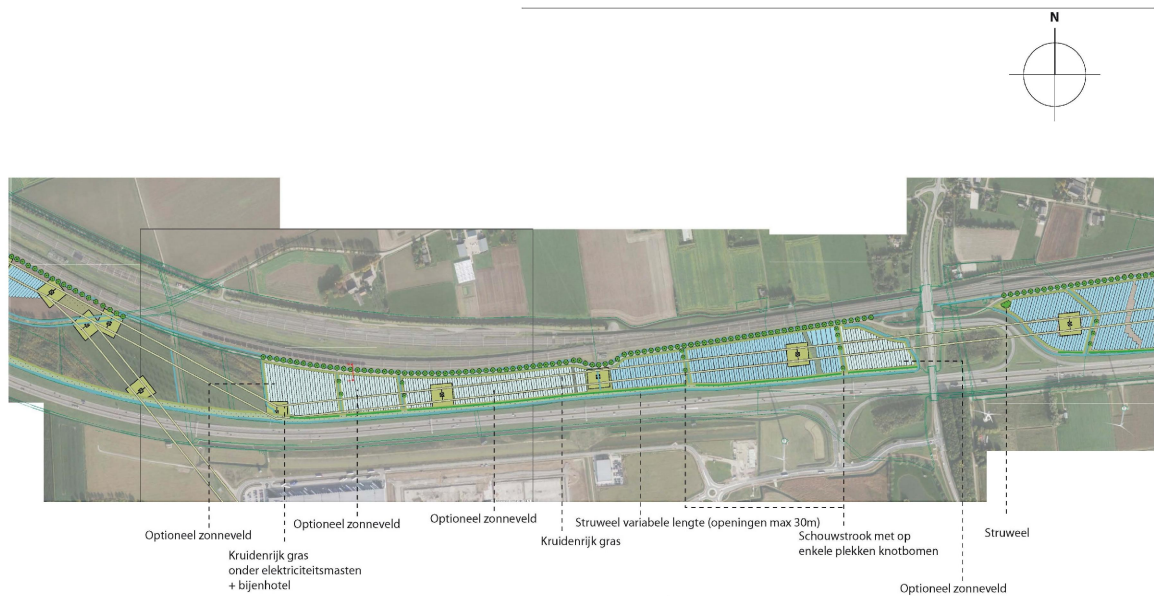
Figuur 2 Overzicht plangebied met ligging zonnepanelen

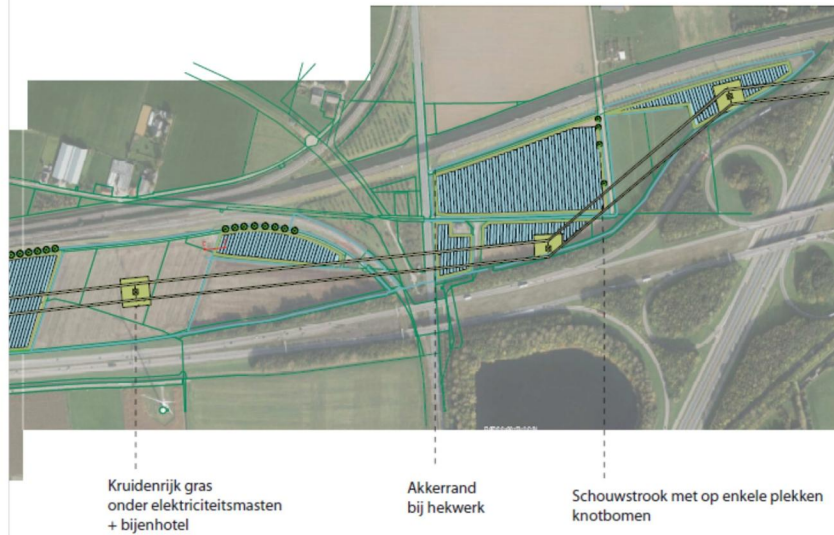
Figuur 3 Referentiebeeld van tussenruimten tussen de opstellingen van de zonnepanelen (Brochure Zonnepanelen en Natuur, december 2018)

Figuur 4a Inrichting plangebied

Figuur 4b Inrichting plangebied

Figuur 4c Inrichting plangebied

VERKLARING VAN GEEN BEDENKINGEN WET NATUURBESCHERMING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, vvgb soorten

Datum besluit : 1 april 2019
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2018-014928 - gemeente Overbetuwe
Activiteit : aanleg en gebruik van Zonnepark Overbetuwe tussen A15 en
Betuweroute
Verlenen/weigeren : verlenen vvgb

Aanvrager : het college van bestuur van de gemeente Overbetuwe
OLO-nummer : 3993791
Zaaknummer : 2018-014928

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Overbetuwe van 18 december 2018 om een verklaring van geen bedenkingen (verder vvgb) op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb, naar aanleiding van een aanvraag om een omgevingsvergunning van 1 november 2018 af te geven. Voor de gevraagde omgevingsvergunning is een vvgb vereist.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag* en het *procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de *voorschriften*;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 18 december 2018 ontvingen wij een aanvraag van het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Overbetuwe voor afgifte van een vvgb.

De vvgb wordt aangevraagd in verband met de aanleg en het gebruik van Zonnepark Overbetuwe. Het betreft de plaatsing van zonnepanelen op stellingen en de landschappelijke inrichting van het zonnepanelenpark.

De vvgb is van toepassing voor de poelkikker en grote modderkruiper.

Voor de beoordeling van de aanvraag is het aanvraagformulier Omgevingsvergunning inclusief bijlagen, d.d.1 november 2018, gebruikt.

Er is voor het aangevraagde project/de werkzaamheden niet eerder een vvgb/ontheffing verleend.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 6.10a van het Besluit omgevingsrecht

EEN VVGB AF TE GEVEN

aan Zonnepark Overbetuwe B.V., Plompstorengracht 19, 3521 CB Utrecht

voor de soort(en), verbodsbepaling(en) en wettelijke belang(en) zoals weergegeven in tabel 1

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod en belangen		Belang
Poelkikker <i>Pelophylax lessonae</i>	Artikel 3.5 lid 1	Het opzettelijk doden of vangen	A + B
	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren	
	Artikel 3.5 lid 3	Het opzettelijk vernielen of rapen van eieren	
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	
	Artikel 3.6 lid 2	Het onder zich hebben of vervoeren	
Grote modderkruiper <i>Misgurnus fossilis</i>	Artikel 3.10 lid 1a	Het opzettelijk doden of vangen	A + B + C
	Artikel 3.10 lid 1b	Het beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen	

Belang:

A. Artikel 3.8 lid 5b onder 1 van de Wnb: in het belang van de bescherming van wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats

B Artikel 3.8 lid 5b onder 3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

C. Artikel 3.10 lid 2 onder a van de Wnb: in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied

en voor het gebruik van de middelen zoals weergegeven in tabel 2.

Tabel 2 Middelen

Soort	Verbod	Middel
Poelkikker <i>Pelophylax lessonae</i>	Vangen	Schepnet

Aan deze vvgb zijn op grond van artikel 5.3 van de Wet natuurbescherming de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De vvgb geldt voor het project zoals aangegeven op de kaarten in bijlage 1.
2. De vvgb geldt tot het moment dat de werkzaamheden hebben plaatsgevonden, doch uiterlijk tot en met 31 december 2023.

3. De vvgb geldt uitsluitend voor de soort(en), verbod(en) en belang(en) zoals weergegeven in tabel 1 en voor het gebruik van de middelen zoals weergegeven in tabel 2.
4. De houder van de vvgb dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen vvgb is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen vvgb is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2018-014928.
5. De omgevingsvergunning met vvgb kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de houder van de omgevingsvergunning of in opdracht van de houder van de omgevingsvergunning handelende (rechts-)personen. De houder van de omgevingsvergunning blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de omgevingsvergunning.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de omgevingsvergunning met vvgb worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze vvgb, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van de omgevingsvergunning met vvgb en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ of deskundigen op het gebied van vogels en de soorten genoemd in tabel 1.
9. De ecologisch deskundige houdt tijdens het aanbrengen van de mitigerende maatregelen en de ecologische begeleiding alle bevindingen bij in een logboek. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en begeleid, en hoeveel exemplaren en verblijfplaatsen van welke beschermde soorten op welke locatie zijn waargenomen. Tevens dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Het logboek moet altijd (digitaal) beschikbaar zijn op de projectlocatie.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

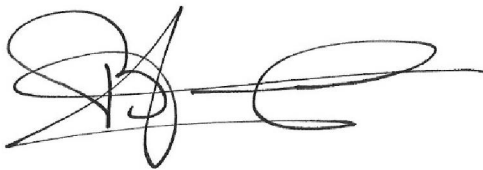
Soortspecifieke voorschriften

10. Alle maatregelen zoals genoemd onder de kopjes '*In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen*', '*In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen*' en '*Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen*' van deze ontheffing dienen te worden uitgevoerd.
11. De deskundige(n) voert / voeren in elk geval voorafgaande en tijdens de werkzaamheden de inventarisatie uit naar poelkikker en grote modderkruiper, veldbezoek(en) voor het uitsluiten van aanwezigheid van broedende vogels en begeleidt het vergraven van oevers en het plaatsen van schermen voor poelkikker. Daarnaast begeleidt de deskundige het beheer van het gebied.

Handhaving

Artikel 2.27, lid 5, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (verder Wabo) bepaalt dat de vvgb bij de beschikking wordt gevoegd. Gelet op het bepaalde in artikel 5.2, lid 4, Wabo dient deze vvgb op het bedrijf aanwezig te zijn.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

Hans Boerdam
Teammanager Vergunningverlening

Beroep vvgb

Het bevoegde gezag ter zake van het besluit waarop deze verklaring betrekking heeft, kan binnen zes weken beroep instellen tegen deze verklaring nadat het besluit waarop deze verklaring betrekking heeft, ter visie is gelegd. Het beroep kan worden ingesteld bij de Rechtbank Gelderland, Postbus 9030, 6800 EM Arnhem.

Zij die partij zijn in de hoofdzaak kunnen bij de voorzieningenrechter van de Rechtbank een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Als gedurende de beroepstermijn om een voorlopige voorziening is verzocht, wordt het besluit niet van kracht voordat op dat verzoek is beslist.

Voor het behandelen van het beroepsschrift en voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Gelderland, telefoonnummer (026) 359 20 00 of op www.rechtspraak.nl

BEOORDELING VAN DE AANVRAAG

Vergunning gebieden op grond van hoofdstuk 2 Wet natuurbescherming

Bepalen vergunningplicht op basis van de PAS

Uit de bij de aanvraag ingediende AERIUS-berekening van de aanlegfase volgt dat de stikstofdepositie op stikstofgevoelige delen van de Natura 2000-gebieden onder de grenswaarde ligt. De depositie blijft onder de 0,05 mol/ha/jaar. In de gebruiksfase is de stikstofemissie lager dan in de aanlegfase.

Vaststellen en beoordeling van de overige effecten niet zijnde stikstof-effecten

Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied Rijntakken ligt op ongeveer 1,7 km afstand van het project. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied zijn er naast de effecten van stikstof geen andere effecten op het Natura 2000-gebied.

Conclusie

Het project heeft geen effect op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden. Er geldt daarom geen vergunningplicht op grond van de gebiedsbescherming van de Wnb.

Ontheffing soorten op grond van hoofdstuk 3 Wet natuurbescherming

Project

In de aanvraag beschreven project

De voorgenomen ontwikkeling bestaat uit de realisatie van een zonnepark op 54 tot 66 ha binnen het plangebied (zie bijlage 1). Met enkele grondeigenaren vindt nog overleg plaats of zij willen deelnemen in het project. De zonnepanelen komen uitsluitend op agrarische percelen, inclusief de met gras begroeide heuvels in deelgebied 2. Bij de bouw van het zonnepark wordt een metalen ondersteuningsconstructie geplaatst waarvan de poten 1 tot 2 m in de grond worden geheild. Ook worden enkele transformatoren en ondergrondse elektriciteitskabels aangelegd. Tussen rijen zonnepanelen blijven grasstroken aanwezig (de foto bijlage 1 vormt een referentiebeeld van de plaatsing van de zonnepanelen). Bij de aanleg worden de aanwezige sloten in stand gehouden, alleen in deelgebied 1 wordt overwogen een sloot te dempen. Het beheer bestaat uit extensieve controle van het functioneren van de zonnepanelen en maaien of beweiden van de grasstroken.

Op enkele percelen zijn extra ingrepen nodig:

- De grondheuvels in deelgebied 2 worden afgegraven, aan de noordrand wordt een grondwal gehandhaafd.
- In deelgebied 1 wordt een 80 m lange sloot tussen de graspercelen gedempt en gecompenseerd door aanleg van natuurvriendelijke oevers verspreid in het hele plangebied. Deze sloot wordt alleen gedempt als duidelijk is dat geen nadelige effecten op beschermde soorten optreden, zo nodig door nader onderzoek naar aan- of afwezigheid van beschermde soorten uit te voeren.

Om het zonnepark landschappelijk in te passen en de natuurwaarde te versterken is tevens voorzien in de volgende elementen:

- Het aanplanten van een bomenrij langs de noordrand.
- De aanleg van plas-drasoevers langs de watergangen.
- Het plaatselijk aanplanten van struweel en knotwilgen.
- De realisatie van kruideneilanden rond hoogspanningsmasten met bijenhoeven.
- Het inzaaien van graskruidenstroken onder de hoogspanningsleiding.
- De realisatie van kruidenranden langs de noordrand van het plangebied.
- De aanleg van een bijenwal op de grondwal in deelgebied 2.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Het NDFF en andere gegevensbronnen zijn geraadpleegd. Daarnaast is het plangebied op 16 augustus 2018 bezocht om een indruk te krijgen van de terreinomstandigheden van het plangebied, de omgeving en de voorkomende flora en fauna.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Planten

Het gebied bestaat in hoofdzaak uit agrarisch gebied met akkers en grasland. De zuidzijde wordt begrensd door de snelweg A15, met een watergang en brede berm erlangs. Door het hele plangebied loopt in oost-westrichting een bovengrondse hoogspanningsleiding, en tevens een aftakking naar het zuiden in deelgebied 4. Op de akkers wordt graan, mais en suikerbiet geteeld. In de akkerranden komen een aantal algemene akkerkruiden voor zoals duist, kweek, haagwinde, echte kamille en akkerdistel. In graslanden domineren grassen zoals Engels raaigras, ruw beemdgras, met slechts sporadisch kruiden zoals paardenbloem of ridderzuring. Deze soorten duiden in zowel akkers als graslanden op zeer voedselrijke omstandigheden. In deelgebied 2 zijn in het verleden bij de aanleg van de Betuwelijn heuvels tot circa 6 m hoog aangelegd. De heuvels zijn met gras begroeid en worden vrij intensief begraaasd door schapen. De begroeiing is hier kort en wat soortenrijker dan het overige grasland, met af en toe kruiden zoals kruipende boterbloem, gewoon biggenkruid, en speerdistel. Het meest westelijke perceel van dit deelgebied wordt eveneens door schapen begraaasd maar veel extensiever. Hier bestaat de vegetatie uit ruig grasland met veel glanshaver en gestreepte witbol. Ook in dit deelgebied duidt de vegetatie op voedselrijke omstandigheden, maar dit deelgebied is wel soortenrijker dan in de andere deelgebieden.

Verspreid in het gehele plangebied ligt een aantal sloten, meestal korte sloten in noord-zuidrichting, en tevens een sloot langs de gehele zuidrand, als begrenzing met de A15. De sloten variëren in breedte van 1 tot 5 m. De smalle zijn ondiep, maar de meeste zijn wel waterhoudend. De bredere sloten zijn tevens dieper, tot circa 1 m. Er is een schaarse flora van waterplanten zoals waterpest en kikkerbeet aanwezig. De waterranden en taluds zijn wel rijk begroeid. Hier domineren meestal grasachtigen en helofyten zoals liesgras, riet, grote lisdodde en grote en kleine egelskop. In kleinere aantallen komen diverse kruiden voor, zoals harig wilgenroosje, grote kattenstaart en akkerdistel. Af en toe komen typische soorten van het rivierengebied voor, zoals heeblaadjes, grote klit, echt bitterkruid, heen en zeegroene rus. Het zijn alle planten die duiden op zeer voedselrijke omstandigheden.

Er liggen tevens enkele percelen met natuur (bos met gras- en ruigteranden). Deze blijven behouden en behoren niet tot het project.

De uit de omgeving bekende beschermde planten (NDFF) zijn een aantal zeldzame akkerkruiden die alleen op extensief gebruikte akkers (lagere bemesting en minder onkruidbestrijding) voorkomen. De lokale omstandigheden zijn niet geschikt als groeiplaats voor deze soorten.

Vleermuizen

Er zijn zes op basis van de Wnb beschermde grondgebonden vleermuissoorten bekend in de naaste omgeving van het plangebied en nog enkele soorten in de ruimere omgeving (NDFF).

Het enige gebouw in het plangebied is een (kleine) vervallen schuur van ongeveer 30 m² in deelgebied 6. Door de grote gaten is er geen geschikt microklimaat en is deze schuur ongeschikt als verblijfplaats van gebouw-bewonende vleermuizen. Binnen grote delen van het plangebied zijn geheel geen bomen aanwezig, behalve in deelgebieden 2 en 4.

In deelgebied 2 staan Italiaanse populieren die door de dichte zijtakken niet geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. In deelgebied 4 is veel jonge aanplant aanwezig, en tevens staan daar op het oude erf enkele dikkere bomen. Ook deze bomen hebben geen zichtbare holtes, spleten of loszittende stukken schors die als verblijfplaats van vleermuizen kunnen dienen.

Het plangebied kan onderdeel vormen van het foerageergebied van vleermuizen. Met name bredere sloten (in vrijwel gehele plangebied langs de zuidrand, en sloten in deelgebied 1) en langs bosranden en bomenranden (deelgebieden 2 en 4) zijn hiervoor geschikt. De zuidrand is veel minder geschikt vanwege het drukke autoverkeer met veel licht van autolampen, behalve als er een dichte bomenrand langs ligt, zoals bij delen van deelgebied 3 en 7. De akkers en graslanden zelf, en ook de noord-zuid verlopende dwarssloten zijn weinig geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Als vliegroute is de noordrand langs sloot lang de Betuwelijn geschikt, en hierop aansluitend ook de Hoge Brugstraat met bomenlaan in deelgebied 4, en de heuvels in deelgebied 2.

Grondgebonden zoogdieren

Er zijn 16 op basis van de Wnb beschermde grondgebonden zoogdiersoorten bekend in de omgeving van het plangebied (NDFF). Voor 11 van deze soorten geldt in de provincie Gelderland een vrijstelling van de verbodsartikelen bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De vijf niet-vrijgestelde soorten betreffen boommarter, steenmarter, das, damhert en bever. Voor twee soorten die bekend zijn in de omgeving vervalt in 2019 de vrijstelling van de verbodsartikelen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dit betreft wezel en bunzing. Tijdens het veldbezoek zijn deze soorten niet waargenomen, en ook geen verblijfplaatsen of sporen zoals uitwerpselen, dassenwissels of vraatsporen van bever.

Binnen het plangebied zijn geen voor boommarter geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Het plangebied is als foerageergebied weinig geschikt voor deze soort, omdat er vrijwel geen grotere bomen zijn en er ook weinig bos in de wijdere omgeving is. Bij de vervallen schuur in deelgebied 5 zijn geen sporen van steenmarter aangetroffen. Andere geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter ontbreken. Vooral ruiger begroeide delen in deelgebieden 1 en 2 en de natuurelementen in deelgebied 4 zijn geschikt als foerageergebied. In de overige gebieden is hooguit incidenteel een steenmarter of das te verwachten.

Das wordt volgens Staatsbosbeheer pas recent, sinds 2017, in de omgeving Nijmegen ten noorden van de Waal, in de Bemmelse Waard en Gendtse polder, waargenomen (Gelderlander, 2017). Verblijfplaatsen van das zijn niet aangetroffen en zijn hier ook niet bekend bij Geldersch Landschap, dat de bosachtige en ruigere terreindelen in deelgebieden 2 en 4 beheert.

Voor bever ontbreekt geschikt biotoop met grotere wateren en bomen op de oevers. De waarneming van damhert zullen uit gevangenschap ontsnapte dieren betreffen, aangezien geen wilde populatie tussen de grote rivieren bekend is.

Bunzing en wezel hebben een voorkeur voor structuurrijk kleinschalig landschap met voldoende dekking in ruigtes of houtelementen. Verblijfplaatsen zijn bestaande gaten en holten, zoals rattenholen, drainagepijpen, houtstapels, takkenhopen, opgestapeld puin, holle bomen, schuurtjes, stapels hooi- en stobalen (RUD Noord-Holland, 2018). Tijdens het veldbezoek zijn deze dieren niet waargenomen en zijn ook geen sporen of verblijfplaatsen aangetroffen op de locaties waar de ontwikkelingen zijn voorgenomen. De natuurterreinen binnen het plangebied zijn geschikt als leefgebied voor wezel en bunzing, en ook voor verblijfplaatsen voor langere perioden. Het agrarisch gebied is door het intensieve gebruik en met name in het winterhalfjaar ook door openheid, hooguit matig geschikt als foerageergebied met name in de slootkanten.

Uit de omgeving van het plangebied zijn ook een aantal algemene grondgebonden zoogdieren bekend. Voor een aantal van deze algemenere soorten is in het onderzoeksgebied geschikt leefgebied aanwezig. Het gaat om soorten als veldmuis, huisspitsmuis, haas, vos en egel. Voor deze te verwachten algemene soorten geldt in de provincie Gelderland bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

Vogels

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nestplaatsen jaarrond beschermd zijn (NDFF) en ook uit een verder verleden (Bureau Waardenburg, 2008). Een aantal van deze soorten hebben nesten in gebouwen, zoals huismus, steenuil en gierzwaluw. In het vervallen schuurtje in deelgebied 5 zijn geen nesten aangetroffen, en verdere bebouwing ontbreekt in het plangebied. Soorten die nestelen in gebouwen kunnen worden uitgesloten.

De bomen zijn tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op nestholten en nesten. Er zijn geen nesten of geschikte nestplaatsen aangetroffen voor soorten met jaarrond beschermde nesten zoals buizerd, ransuil of boomvalk. Tijdens het veldbezoek zijn havik, buizerd en boomvalk waargenomen, jagend, en de havik rustend op de spoorlijn langs het plangebied. Het plangebied maakt waarschijnlijk deel uit van het foerageergebied van een aantal soorten roofvogels en uilen met jaarrond beschermde nesten. Naast de waargenomen soorten kan dit bijvoorbeeld ook de steenuil betreffen, waarvan broedterritoria bekend zijn in het gebied rond de Mellardsestraat (Loo Plan, 2015), circa 400 m ten noorden van deelgebied 2. Het meest geschikt zijn de natuurelementen in deelgebied 4, de heuvels en ruigere hoek in deelgebied 2. De overige gebieden zijn hooguit matig geschikt voor deze soorten. In de omgeving van het plangebied is in ruime mate alternatief en hoogwaardiger foerageergebied aanwezig.

Uit de omgeving is ook de roek bekend. Nestplaatsen zijn in of direct grenzend aan het plangebied niet aangetroffen. Mogelijk maakt het gebied wel deel uit van foerageergebied van roeken die op iets grotere afstand broeden. Roeken kunnen foerageren tot 5 km van de broedplaats (Kennisdocument Roek, BIJ12 2017c).

In de watergangen verspreid in het plangebied zijn tijdens het veldbezoek meerkoet, kuifeend en wilde eend aangetroffen en deze kunnen hier ook tot broeden komen. De agrarische percelen zijn door het intensieve gebruik weinig geschikt als broedbiotoop, maar enkele algemene vogels zoals Kievit of graspieper komen hier mogelijk tot broeden. De opgaande begroeiing in deelgebieden 2 en 4 vormt broedgebied voor algemene broedvogels zoals roodborst, winterkoning, houtduif en tijaft.

Amfibieën, reptielen en vissen

Uit de omgeving van het plangebied (0 - 5 km) is het voorkomen bekend van één vissoort, twee reptielensoorten en negen beschermde amfibieënsoorten (NDFF). Van deze soorten zijn grote modderkruiper (vis), ringslang en hazelworm (reptielen), poelkikker, kamsalamander, alpenwatersalamander en rugstreeppad (amfibieën) niet vrijgesteld van verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen.

De grote modderkruiper komt voor in ondiepe watergangen met veel water- en oeverplanten. Met name de kleinere waterhoudende sloten in het plangebied vormen geschikt leefgebied voor deze soort. Op basis van het veldonderzoek kan voor het plangebied het voorkomen van grote modderkruiper niet worden uitgesloten.

Ringslang is bekend uit de omgeving, echter in de omgeving is de verspreiding grotendeels beperkt tot de omgeving van de Rijn (Ravon, 2018). Ringslang is gebonden aan waterrijke habitats, maar hij heeft ook ruigtes met open zonnige plekken nodig en broeihopen voor ei-afzetting. Binnen het plangebied komt deze combinatie van biotopen niet voor.

Hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. De soort komt voor in open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen, in en rond bossen en heiden. Binnen het plangebied is alleen het bos in deelgebied 4 mogelijk geschikt als leefgebied.

Tijdens het veldbezoek zijn enkele groene kikkers waargenomen.

Voor poelkikker zijn vooral deelgebieden 1 en 2 geschikt als leefgebied, maar ook elders in het plangebied kan deze soort in kleinere aantallen voorkomen, door de combinatie van sloten die geschikt zijn als voortplantingswater met agrarisch gebied als landbiotoop. Op basis van het veldonderzoek kan voor het plangebied het voorkomen van poelkikker niet worden uitgesloten.

Het grootste deel van plangebied is door het ontbreken van geschikt voortplantingswater (zoals poelen) en landbiotoop (ruigtes, bosjes, extensief gebruikt grasland) niet geschikt als leefgebied voor alpenwatersalamander en kamsalamander. Alleen het oude erf met poel bij de Zwarteweg en de poel langs de Hoge Brugstraat in deelgebied 4 zijn geschikt als leefgebied voor deze soorten.

Voor rugstreeppad is het plangebied niet geschikt als leefgebied door het ontbreken van geschikt voortplantingswater (kleiputten en tijdelijke wateren in braakliggend terrein) en landbiotoop (zandige en ruderaal terreinen, of opgeslagen goederen).

Uit de omgeving van het plangebied is tevens het voorkomen van de algemenere amfibieënsoorten bekend, zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander. Voor deze soorten vormen de sloten geschikt voortplantingsbiotoop, en de oevers en in mindere mate de agrarische percelen geschikt landbiotoop. In de provincie Gelderland geldt voor deze soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb.

Ongewervelden

Uit de omgeving van het plangebied (0 - 5 km) is het voorkomen bekend van vier beschermde vlindersoorten en een libel (NDFF). Gezien de inrichting en het intensieve gebruik is het plangebied geen hoogwaardig leefgebied voor ongewervelden. Binnen en direct rond het plangebied zijn geen beschermde dagvlinders, nachtvlinders, libellen en overige ongewervelden te verwachten, uitgezonderd een enkel zwervend exemplaar.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Planten

In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen en te verwachten. Het nemen van vervolgstappen voor in het kader van de Wnb beschermde planten is in voorliggende situatie niet nodig.

Vleermuizen

Bij de inrichting van het plangebied gaat geen verblijfplaats of essentiële vliegroute van vleermuizen verloren. Het plangebied verandert wel als foerageergebied voor vleermuizen, maar gaat niet verloren. Hiervoor zijn vooral de randen met sloten, bermen en bomen van belang, en deze blijven vrijwel alle behouden in de planontwikkeling. Eén watergang in deelgebied 1 wordt vergraven. Deze watergangen zijn met name geschikt voor vleermuizen die in open gebieden kunnen foerageren, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Voor deze soorten blijft binnen het plangebied geschikt leefgebied aanwezig en bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. De inrichting van de agrarische percelen met zonnepanelen en het beheer als zonnenveld heeft geen verstovende invloed op de voor vleermuizen waardevolle randen. Na de realisatie van het zonnepark zal de ecologische waarde van de watergangen en de nu nog agrarische percelen juist toenemen vanwege het extensievere gebruik van de percelen tussen de watergangen. Derhalve gaat geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen verloren en kan een negatief effect ten aanzien van vleermuizen worden uitgesloten.

Grondgebonden zoogdieren

In het plangebied zijn geen beschermde niet-vrijgestelde soorten aangetroffen of te verwachten, behoudens een incidenteel bezoek door steenmarter. Het plangebied zal geschikt blijven als foerageergebied van deze soort en bovendien is in de omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief hoogwaardig leefgebied aanwezig.

Er zijn geen verblijfplaatsen van das in het gebied bekend. Gezien de geïsoleerde ligging tussen snelweg en spoorlijn is regelmatig gebruik van het plangebied als foerageergebied uit te sluiten.

Voor wezel en hermelijn blijven de leefgebieden van goede kwaliteit, de natuurterreinen binnen het plangebied, behouden. Het agrarisch gebied is door het intensieve gebruik en met name in het winterhalfjaar ook door openheid, niet geschikt als permanent leefgebied voor deze soorten. Wel kan wezel of bunzing vanuit de natuurelementen af en toe voedsel komen zoeken, met name in de slootkanten. Door voorafgaand aan de werkzaamheden de begroeiing kort te maaien, worden de werklocaties onaantrekkelijk gemaakt en zijn werkzaamheden zonder negatief effect op wezel en bunzing uit te voeren. Bij de voorgenomen ontwikkeling ontstaat hoogwaardiger foerageergebied door de aanleg van natuurvriendelijke oevers, struweel, kruidenranden en bloemrijk grasland. Dus na de inrichting van het gebied neemt de waarde voor deze soorten juist toe.

Verder kunnen als gevolg van het plan enkele verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Op basis hiervan is de conclusie dat negatieve effecten ten aanzien van grondgebonden zoogdiersoorten kunnen worden uitgesloten.

Vogels

Als gevolg van de ontwikkeling gaan geen nestplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nesten verloren. Het plangebied verandert als foerageergebied voor soorten als steenuil, havik, buizerd en boomvalk. Het zal niet verslechteren maar juist verbeteren. De huidige akkers en graslanden worden namelijk in de huidige situatie intensief gebruikt en zijn matig geschikt als foerageergebied voor bijvoorbeeld buizerd en steenuil. Bij de voorgenomen ontwikkeling ontstaat hoogwaardiger foerageergebied door de aanleg van natuurvriendelijke oevers, struweel, kruidenranden en bloemrijk grasland. Daarnaast worden de grasstroken tussen de rijen zonnepanelen en onder de draden van de hoogspanningsleiding extensief beheerd en blijven geschikt als foerageergebied. Voor roek geldt dat het plangebied hooguit een klein deel van het foerageergebied kan uitmaken, gezien de smalle strook die het plangebied vormt en de aanwezigheid van veel potentieel foerageergebied direct ten noorden en zuiden van het plangebied. Essentieel foerageergebied van deze soort gaat niet verloren als gevolg van het plan.

Door de ontwikkeling verandert het broed- en foerageergebied voor overige vogelsoorten. Voor veel algemene soorten zal het plangebied ook in de nieuwe situatie geschikt zijn als broedgebied. Voor de overige te verwachten vogelsoorten kan men ervan uitgaan dat geen verbodsbepalingen worden overtreden als vernietiging en verstoring van broedgevallen van vogels wordt voorkomen. Dit kan plaatsvinden door werkzaamheden zo veel mogelijk buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen bij veel werkzaamheden tijdig voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen en rond het werkgebied. Het bewerken van de grond vóór de broedtijd is een van de mogelijke maatregelen, maar niet voldoende. Op een beperkt aantal percelen waar in de broedtijd werkzaamheden zijn gepland, kunnen vogels worden verjaagd voordat ze beginnen met broeden, door hierin gespecialiseerde bedrijven. De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli duurt. Dus een negatief effect op vogels als gevolg van de ontwikkelingen kan worden uitgesloten als werkzaamheden buiten de broedperiode worden uitgevoerd.

Amfibieën, reptielen en vissen

Negatieve effecten op het leefgebied van grote modderkruiper en de voortplantingsbiotoop van poelkikker kunnen optreden door het vergraven van sloten.

Tevens kan een negatief effect optreden op de landbiotoop van poelkikker tijdens werkzaamheden voor de inrichting van de zonnenvelden. Poelkikker kan voedsel zoeken op land in de omgeving van voortplantingswater en hier ook overwinteren. De zomerhabitat bevindt zich grotendeels in een zone tot 15 m van het voortplantingswater en de overwinteringshabitat bevindt zich tot maximaal 200 m hier vandaan. Het kennisdocument poelkikker (BIJ12, 2017b) geeft aan dat voor de landbiotoop de periode van winterrust een kwetsbare periode is. Er wordt uitgegaan van een worst-case situatie dat poelkikker overal in het plangebied voorkomt.

Het mogelijke leefgebied voor hazelworm in deelgebied 4 wordt niet aangetast door de ontwikkeling zodat een negatief effect op hazelworm is uitgesloten.

Ook voor andere beschermde niet-vrijgestelde soorten treden geen negatieve effecten op. Na inrichting van het gebied met zonnepanelen ontstaan juist betere leefomstandigheden op de huidige intensief agrarisch gebruikte percelen. Door het extensievere grondgebruik in combinatie met de instandhouding van de watergangen wordt het geschikter voor amfibieënsoorten. Daarnaast wordt hoge kwaliteit biotoop gerealiseerd door de aanleg van natuurvriendelijke oevers en kruidenrijk grasland rond hoogspanningsmasten.

Als gevolg van het plan kunnen tijdens de inrichting enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieënsoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Gelderland. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Ongewervelden

Als gevolg van de ontwikkelingen worden geen effecten op ongewervelden verwacht.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Wezel en hermelijn

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de begroeiing kort gemaaid op de percelen waar zonnepanelen worden geplaatst (mits geen broedvogels worden verstoord). Zo worden de werklocaties onaantrekkelijk gemaakt en zijn werkzaamheden zonder negatief effect op wezel en bunzing uit te voeren.

Vogels

Er worden natuurvriendelijke oevers, struweel, kruidenranden en bloemrijk grasland aangelegd en beheerd. Daarnaast worden de grasstroken tussen de rijen zonnepanelen en onder de draden van de hoogspanningsleiding extensief beheerd. Het wordt beheerd middels drukbegrazing met schapen zodat het gebied niet verruigt en eenzijdig ontwikkelt of natuurwaarden te veel worden verstoord. De ontwikkeling van de vegetatie in het gebied wordt gemonitord en bijgestuurd (beheerplan voor natuurelementen Zonnepark Overbetuwe van 31-10-2018). Zo wordt voorkomen dat foerageergebied voor steenuil, havik, buizerd en boomvalk verloren gaat.

Werkzaamheden worden zoveel mogelijk buiten het broedseizoen uitgevoerd. Het broedseizoen is niet voor elke soort gelijk maar loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli. Op de percelen waar binnen het broedseizoen wordt gewerkt, worden vogels voorafgaand aan de werkzaamheden en voordat ze broeden, verjaagd. Zo wordt voorkomen dat nesten van vogels worden vernietigd of verstoord.

Grote modderkruiper en poelkikker

Voorafgaand aan de demp van de sloot in deelgebied 1 wordt nader onderzoek uitgevoerd naar aan- of afwezigheid van grote modderkruiper en poelkikker. Indien deze beschermde soorten aanwezig blijken te zijn, wordt de sloot niet gedempt, maar gehandhaafd. Zo wordt voorkomen dat leefgebied van grote modderkruiper en poelkikker verloren gaat.

Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt nader onderzoek uitgevoerd naar aan- of afwezigheid van poelkikker in het gehele plangebied. De beste methode om poelkikker te inventariseren is op basis van kooractiviteit bij het voortplantingswater. De meest geschikte maanden hiervoor zijn mei en juni (BIJ12, 2017b). Op de percelen waar de poelkikker niet voorkomt worden geen maatregelen genomen en op de andere percelen wel (zie mitigerende maatregelen). Zo wordt voorkomen dat poelkikkers onnodig worden gedood.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een vvgb nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Grote modderkruiper

Bij het realiseren van verbrede, natuurvriendelijke oevers wordt een smalle strook grond tussen oever en water in stand gehouden en deze wordt pas op het laatst verwijderd. Het kennisdocument grote modderkruiper (BIJ12, 2017a) geeft aan dat zo geen verstoring optreedt. Dit is gunstig voor grote modderkruiper en veel ander waterleven. Zo wordt zoveel mogelijk voorkomen dat grote modderkruipers worden gedood en wordt het leefgebied van grote modderkruiper zo min mogelijk verstoord.

Poelkikker

In een zone van 200 m langs voortplantingswateren worden de volgende maatregelen genomen om nadelige effecten op de landbiotoop van poelkikker door werkzaamheden bij de inrichting te voorkomen:

- De aanleg van zonnepanelen vindt plaats buiten de kwetsbare periode van winterrust. De kwetsbare periode is van half oktober tot half april (BIJ12, 2017b).
- Op de percelen waar werkzaamheden in de kwetsbare periode moeilijk zijn te vermijden, worden schermen langs voortplantingswater geplaatst in de periode van kooractiviteit (mei/juni), om te voorkomen dat poelkikkers de werklocatie gaan bevolken in de periode direct daarna. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van glad landbouwplastic van 50 cm hoog en minimaal 10 cm ingegraven in de grond (BIJ12, 2017b). Het scherm wordt enkele meters uit de oever geplaatst zodat deze oeverzone wel beschikbaar blijft voor poelkikker. In het afgeschermd gebied kan vanaf dat moment worden gewerkt (mits geen broedvogels worden verstoord).

Zo wordt zoveel mogelijk voorkomen dat poelkikkers worden gedood.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. De aanvrager is van mening dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden omdat alle maatregelen kunnen worden gezien als preventieve maatregelen.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek en de mitigerende maatregelen

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. Daarnaast hebben wij de voorgestelde maatregelen beoordeeld. In de aanvraag is geoordeeld dat alle maatregelen preventief van aard zijn waardoor effecten kunnen worden voorkomen. Wij hebben geoordeeld dat een deel van de maatregelen mitigerend is om effecten te beperken.

Wij zijn het eens met alle voorgestelde maatregelen. Maar enkele maatregelen zijn niet specifiek genoeg of niet uitgebreid genoeg beschreven. De onderstaande specifieke maatregelen worden daarom aanvullend opgenomen.

Grote modderkruiper en poelkikker

Bij de mitigerende maatregel voor de grote modderkruiper waarbij een verbrede, natuurvriendelijke oever wordt vergraven, dient rekening te worden gehouden met de poelkikker. Indien ter plaatse van de vergraving poelkikkers voorkomen dan dient zoveel mogelijk te worden voorkomen te worden dat poelkikkers worden gedood door het terrein voorafgaand aan de werkzaamheden af te schermen voor poelkikkers.

Poelkikker

De preventieve maatregel om de aanwezigheid van poelkikker uit te sluiten dient uitgevoerd te worden door in de maanden mei-juni twee avonden bij de juiste omstandigheden (optimaal is als het 's avonds niet te koud is of overdag zonnig of als het regent en de temperatuur hoger is dan 10-12 graden Celsius na een periode van droogte) te inventariseren op basis van kooractiviteit.

De mitigerende maatregel waarbij er enkele meters uit de oever een scherm wordt geplaatst mag alleen worden uitgevoerd aan 1 zijde van een watergang omdat er anders mogelijk te weinig landbiotoop beschikbaar blijft.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke soort(en) welke verbodsbepalingen worden overtreden en welke middel(en) hiervoor kunnen worden ingezet. Deze zijn weergegeven in tabel 1 en 2. Voor deze soort(en), verbod(en) en middel(en) wordt de vvgb verleend.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

De gemeente Overbetuwe heeft een ambitieus klimaatbeleid. In 2030 wil de gemeente klimaatneutraal zijn. Daarvoor is de inzet van een breed scala aan maatregelen nodig, variërend van energiebesparing in de gebouwde omgeving tot het ontwikkelen van het grootschalig opwekken van duurzame energie met zon en wind. Hierbij is er geen keuze uit de ene technologie of de andere. Alle maatregelen zijn nodig om de doelstellingen te behalen. Zo ook het realiseren van grote zonneparken.

De locatie voor het zonnepark is met name gekozen op basis van landschappelijke criteria. De gemeente kiest bewust voor het clusteren van verschillende infrastructurele werken aan de zuidgrens van de gemeente, rond de strook tussen de A15 en de Betuweroute. Naast de bestaande verkeersinfrastructuur (snelweg en spoor), de hoogspanningslijn en het bedrijventerrein Park15 worden hier ook windturbines geplaatst in het verlengde van het windpark Nijmegen. De koppeling van verschillende vormen van duurzame energieopwekking, naast de reeds aanwezige infrastructuur, verdient de voorkeur boven het plaatsen van zonnepanelen in het open landschap elders in de gemeente.

Bij de inrichting van het zonnepark is ervoor gekozen om de percelen met de grootste natuurwaarden ongemoeid te laten zodat de invloed op beschermde soorten zo beperkt mogelijk is.

Bij de uitvoering wordt rekening gehouden met de gevoelige perioden van de verschillende soortgroepen.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

De uitvoering van het project in een ander gebied leidt niet tot een beter resultaat voor beschermde soorten in de gemeente. De periode en methode van inrichting en uitvoering zorgen ervoor dat de invloed op de beschermde soorten minimaal is tijdens de uitvoering en een goed eindresultaat geeft.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welk wettelijk belang op het project van toepassing is. Dit betreft voor de poelkikker het belang van de bescherming van wilde flora en fauna en voor de grote modderkruiper het belang van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. Daarnaast zijn er nog enkele aanvullende belangen van toepassing.

Het doel van het project is om duurzame energie op te wekken zodat de snelheid waarmee het klimaat verandert, kan worden ingeperkt. Als gevolg van de huidige klimaatverandering verschuiven de verspreidingsgebieden van verschillende soorten. Hierdoor veranderen de biotische en abiotische omstandigheden in de huidige leefgebieden van de in Nederland voorkomende soorten waardoor de omstandigheden voor een soort ongunstiger kunnen worden. Voor de poelkikker is niet direct vastgesteld dat de omstandigheden reeds ongunstiger zijn geworden vanwege de huidige klimaatverandering maar om te voorkomen dat dit wel gaat gebeuren is het noodzakelijk om het mogelijke effect zo veel mogelijk in te perken. Voor de grote modderkruiper geldt hetzelfde en daarom is dit belang ook van toepassing op deze soort.

Naast de effecten op de klimaatverandering heeft het duurzaam opwekken van energie een gunstig effect op het milieu en gezondheid van de bevolking ten opzichte van het verbranden van eindige bronnen. Het belang van volksgezondheid, dwingende reden van groot openbaar belang, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten zijn daarom ook van toepassing op het project.

De belangen zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Er is sprake van het mogelijk dempen van één sloot in het plangebied. Dit vindt uitsluitend plaats nadat met aanvullend onderzoek is vastgesteld dat hier geen grote modderkruiper en poelkikker voorkomen. Als poelkikker of grote modderkruiper hier wel voorkomen wordt de sloot gehandhaafd en dan heeft dit dus geen effect op deze soorten.

De geplande werkzaamheden zouden kunnen leiden tot het verstoren en/of doden van de poelkikker en het verstoren of vernielen van rustplaatsen. Dit geldt voor de werkzaamheden bij de installatie van de zonnepanelen en bij de aanleg van verbrede oevers. De verwachting is dat poelkikker slechts in lage dichtheid in de percelen voorkomt. Voor de werkzaamheden in de percelen hoeft de grond niet over grote oppervlakten te worden bewerkt en de verstoring per perceel is van korte duur. Langs sloten waar de aanwezigheid van poelkikker is vastgesteld worden niet beide oevers tegelijk vergraven. De oever die wordt vergraven wordt vooraf afgeschermd met een scherm om poelkikker hieruit te weren. Zo wordt door goede timing en fasering van de werkzaamheden, en door het plaatsen van schermen om amfibieën te weren op bepaalde locaties het negatieve effect zeer sterk beperkt.

Een negatief effect op grote modderkruiper (en veel ander waterleven) bij het realiseren van verbrede, natuurvriendelijke oevers wordt voorkomen door bij het afgraven eerst een smalle strook grond tussen oever en water in stand te houden, en deze pas op het laatst te verwijderen. Zo ontstaat een uitbreiding van leefgebied voor grote modderkruiper zonder dat het bestaande leefgebied wordt aangetast.

In de beheerfase zal de kwaliteit als leefgebied van poelkikker juist toenemen door het extensieve grondgebruik gecombineerd met aanleg van natuurvriendelijke oevers en kruidenranden. De staat van instandhouding van poelkikker zal door de werkzaamheden in de aanlegfase niet worden aangetast, en in de gebruiksfase gunstig worden beïnvloed.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de soorten.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde vvgb worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u erop dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

Voor alle soorten geldt de zorgplicht ex artikel 1.11, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling, ontheffing of vvgb. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.

Bijlage:

- Bijlage 1: Kaarten projectlocatie

BIJLAGE 1

Kaarten projectlocatie

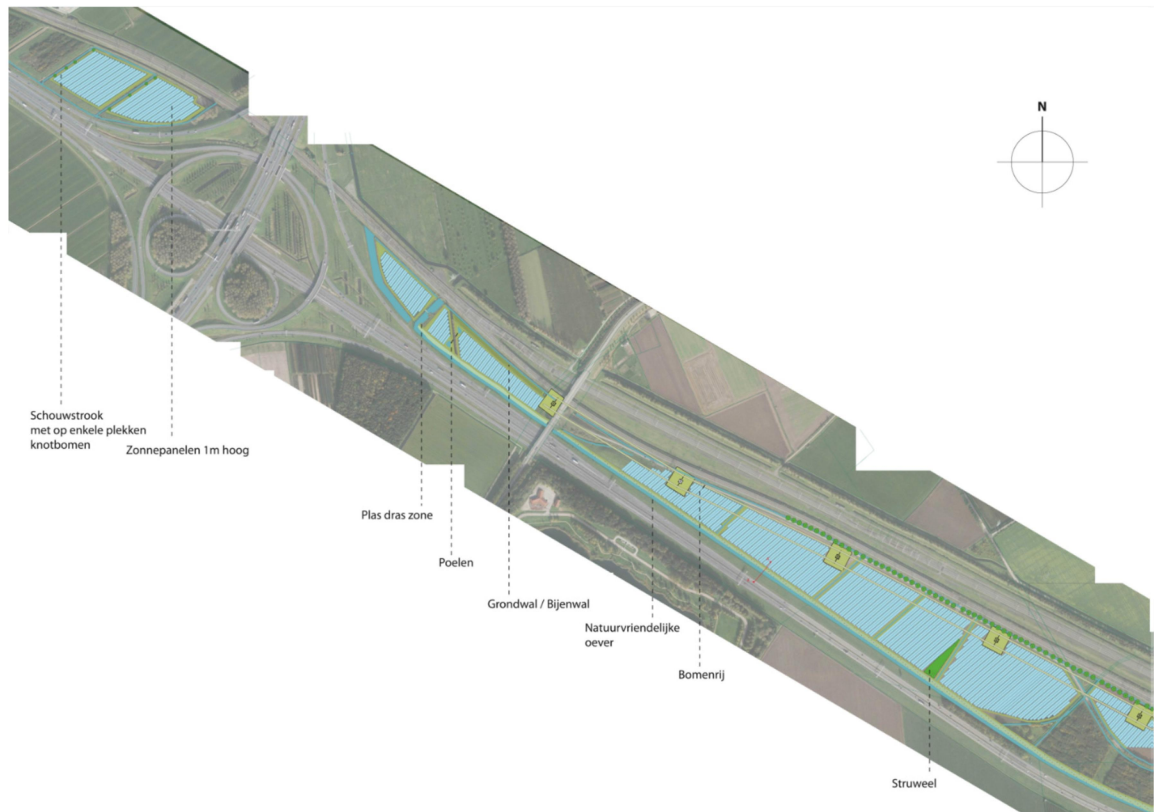
Figuur 1 Plangebied met 7 deelgebieden

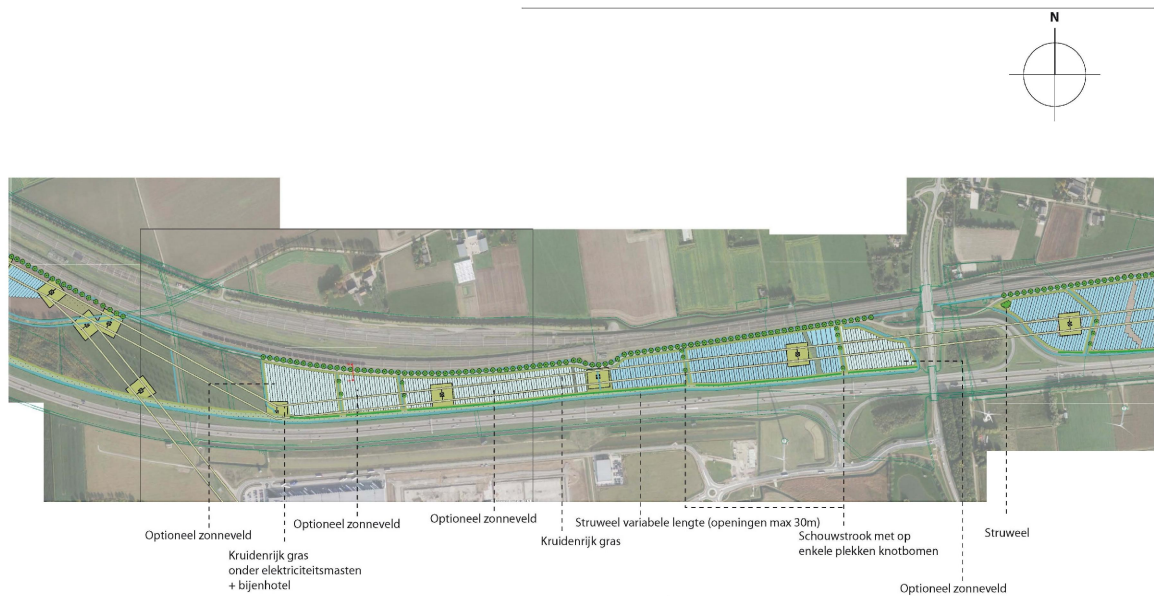
Figuur 2 Overzicht plangebied met ligging zonnepanelen

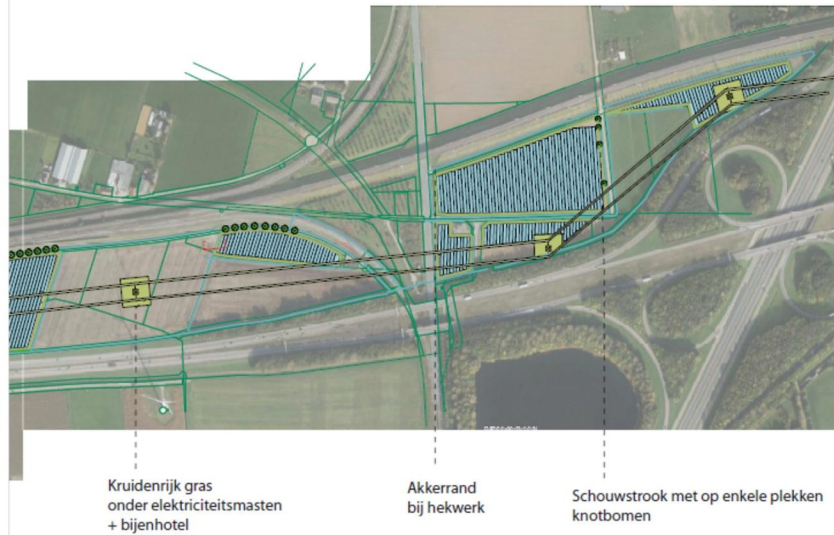
Figuur 3 Referentiebeeld van tussenruimten tussen de opstellingen van de zonnepanelen (Brochure Zonnepanelen en Natuur, december 2018)

Figuur 4a Inrichting plangebied

Figuur 4b Inrichting plangebied

Figuur 4c Inrichting plangebied